

1. MARIE SKREŽINOVÁ, Zlechov

Titul obdržen v oboru drobné zvykoslovné předměty, výroba umělých květin, vonic a vínků.

Oceněná je poslední tvůrkyní zabývající se výrobou jednotlivých textilních lístečků a jejich následným skládáním, ovládá tvarosloví a barevnost ve většině obcí Uherskohradištska, Kyjovska, Strážnicka, Brněnska, Hané, na severní Moravě, na Podluží, na hanácko-slováckém pomezí, v minulosti dodávala doplňky také do Čech a na Slovensko. Je mistryní v oboru, který je dnes ohrožen zánikem, avšak bez jejích výrobků si nedokážeme představit slavnostní kroje na Slovácku i v dalších regionech České republiky. **Za svou práci obdržela v roce 2008 ocenění ministra kultury ČR *Nositel tradice lidových řemesel*.**

Technologie výroby je složitý proces vyžadující zručnost a trpělivost. Látku, nejčastěji brokát, je potřeba nabarvit speciálními textilními barvami, naškrobit jedlou želatinou a vypnout na rám. Po zaschnutí se látka složí na osm dílů a pomocí ocelové raznice se vysekají potřebné polotovary – květy, kvítky, drobná kvítečka, které se poté za tepla tvarují do potřebného vzhledu. Drátkováním, obalováním krepovaným papírem a lepením začíná vlastní skládání květu. Základ kvítku tvoří drátek zakončený kuličkou lepidla a ovinutý barevným papírkem. Na něj se navlékají jednotlivé plátky květu, které se dále tvarují. Na květ růže takto připadne až osm lístků, z nichž první se svinou a slepí do středu, ostatní se pak k nim přihnou. Podobně se sestavují květy konvalinky, pomněnky či chrpy nebo lístky krušpánku, myrty. Výroba čepení ovšem obnáší i další komponenty – korálkové doplňky, zrcátka, chocholky z barveného husího peří, trásně, které si výrobkyně musí umět připravit. Teprve poté se může pustit do celkové kompletace ozdob dívčích hlav a chlapeckých klobouků.

Široký sortiment výrobků představují především vonice ke kroji, věnce, věnečky, kotůče, pentlení, bílé věnečky k prvnímu svatému přijímání, ke slavnostem Božího těla, k biřmování, ke kroji i k městskému oblečení pro družičky, mládence a nevěsty, voničky ženichovské i družbovské, drobné komponenty do hodových a fašankových práv.

Věneček

Věnec „kotůč“ z hanáckého Slovácka

2. JOSEF FRYZELKA, Vlachovice

Titul obdržen v oboru dřevo – výroba bednářských výrobků.

V technologii výroby těchto sudů se zdokonaloval také u francouzských výrobců. Sudy na víno vyvážel i do Spojených států amerických (Kalifornie).

Jeho dílna se začala orientovat výhradně na bednářskou výrobu a postupně mezi lidmi narůstal zájem o jejich produkty. V současnosti můžeme produkty jeho dílny obdivovat ve Švédsku, především však v České republice (např. v Květné zahradě v Kroměříži, v Lázních Luhačovice či Jeseník) a v příhraničních oblastech Slovenska (Pováží, Púchovsko).

Základní surovinu – dřevo (dub, modřín) získává výhradně z blízkých lesů v oblasti Valašskokloboucka (akát pak dováží z jižní Moravy). Důležitou podmínkou je zimní těžba dřeva. Sortiment výrobků je velmi rozmanitý. Z dubu vyrábí především sudy na víno a destiláty v objemech od 5 do 600 litrů, kádě na kvas, zelí nebo vodu, troky, květináče jakýchkoliv velikostí, bednářský nábytek (především stoly, židle, poličkový sud), vědra na vodu, puténky a další výrobky. Z modřínu zhotovuje koupací vany, ochlazovací vany do saun, parní kádě, koupací bazény a umyvadla či polévací vědra. V současnosti dle potřeby vyrábí kádě na dešťovou vodu k okapům, které v domácnostech nahrazují plechové a plastové nádoby, a atypický bednářský výrobek – koš. Pro Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm zhotovoval kopie tradičních hospodářských předmětů – fasky, máselnice, kadečky, putny nebo škopky. Odpadový materiál od minimální velikosti 12 cm dále zpracovává při výrobě dna sudů jako dekorační předmět výčepů v restauračních zařízeních.

Kruhové a oválné kádě

Soudky na destiláty

3. Antonín Moštěk, Vlčnov

Titul obdržen v oboru práce s hlínou – kamenina, hrnčina, majolika.

V roce **1972** titul **Mistr lidové umělecké výroby**. Jeho znalosti, zručnost a houževnatost jej řadí mezi známé a oblíbené keramiky regionu.

Za uchovávání tradičních výrobních postupů a výbornou řemeslnou kvalitu výrobků je Antonín Moštěk **od roku 2001 držitelem titulu *Nositel tradice lidových řemesel***.

Postup zhotovování fajánse spočívá v přípravě vhodné keramické hmoty, přes vytáčení střepe, jeho sušení, první vypálení – přežah, až po glazování bílou polevou, na který se nanáší vlastní dekor. Právě malování vyžaduje velkou zručnost. Nejprve je potřeba vyznačit motiv měkkou tužkou, ten se následně dlouhým a tenkým štětcem konturuje a poté silnějším štětcem “mykáčkem” vyplní plocha uvnitř. Vlčnovská dílna oceněného mistra se v minulosti zaměřovala především na výrobu fajánse, zpočátku podle vzorů výtvarníků ÚLUV, vyráběly se zde repliky habánské i další lidové keramiky užívané v minulosti. Mimo to se zabývala také figurální plastikou, hotovení užitkového nádobí ke stolování a výrobou drobných dekorativních předmětů i malých betlémů. V této tvorbě se snaží pokračovat stále, ale jejich sortiment je zásadně ovlivňován poptávkou trhu, neboť je na něm závislá jejich existence. V dílně tak vznikají vlastní autorské kolekce, které využívají tradičního tvarosloví a prvků, dekoru i barevnosti. Výroba se od roku 2002 více zaměřila především na užitkovou kameninu. Sortiment představují hlavně hrníčky, jídelní, čajové a kávové soupravy, ale také zapékací mísy, pekáče a bábovkové formy, ale také miniaturky, převážně se zemitým tmavě hnědým povrchem.

Formy na bábovku

Svícen v podobě s motivem rajského stromu a betlému

Zdroj: Informace ze zaslaných „Nominačních formulářů“ na titul „Mistr tradiční rukodělné výroby Zlínského kraje“ za rok 2014